

Agentschap
Onroerend
Erfgoed

Onroerend Erfgoed

Voorstelling van het agentschap en haar CWI op ontmoetingsdag VCWI 2016

Vlaanderen
Is erfgoed

bouwkundig
landschappen
maritiem
houtig interieur
onroerend
bomen
archeologie industrieel varend
orgels sporen beplantingen
erfgoed

Vlaanderen
is erfgoed

IVA Onroerend Erfgoed

- ▶ beleidsondersteunend en –uitvoerend agentschap
- ▶ wetenschappelijke instelling
→ erkend archeoloog
- ▶ hoofdzetel in Brussel en 5 provinciale diensten
→ + erkend onrorenderfgoeddepot in Zellik/Vilvoorde
- ▶ 304 personeelsleden (262 VTE) op 01/01/2016
→ waarvan 63 onderzoekers (56 VTE)

Visie

Het agentschap Onroerend Erfgoed wil de **zorg voor onroerend erfgoed** voor iedereen vanzelfsprekend maken om Vlaanderen nu en straks mee vorm en kleur te geven.

Missie

- ▶ in dialoog
- ▶ door kaders en instrumenten te ontwikkelen
- ▶ met rijke en diverse expertise
- ▶ **wetenschappelijk onderbouwd**
- ▶ inspeland op maatschappelijke trends

Taken

- ▶ voorbereiden, monitoren en evalueren van het erfgoedbeleid
- ▶ erfgoedwaarden onderzoeken, inventariseren en beschermen:
→ bouwkundig, archeologisch, landschappelijk en varend erfgoed
- ▶ beheer van beschermd onroerend erfgoed begeleiden
→ inclusief zelf onderzoeken van archeologische toevalsvondsten
- ▶ erkennen en/of subsidiëren van erfgoedactoren en -partners
- ▶ beheren van een onroerenderfgoeddepot
- ▶ communiceren over werking en beleid

Beleidsrelevant Onderzoek

- ▶ Principes:
  - maatschappelijk gedragen
  - wetenschappelijk onderbouwen
  - leiden tot bruikbare instrumenten
- ▶ Onderzoeksagenda gekoppeld aan beleidsnota en -brieven
- ▶ Op het vlak van beleidsontwikkeling: impactanalyses, draagvlakonderzoek, benchmarking, erfgoedbalans, ...
- ▶ Waarderend en beheersgericht onderzoek in functie van:
  - Inventariseren en beschermen van onroerend erfgoed
  - Opmaak onroerenderfgoedrichtplannen
  - Opmaak handleidingen, afwegingskaders, ...

Inventariseren

- ▶ Wetenschappelijke inventarissen
- ▶ Vastgestelde inventarissen
- ▶ <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>
- ▶ <http://cai.onroerenderfgoed.be/>

Inventaris van:	Aantal (01.2016)
Bouwkundig erfgoed	83.029 relict en 312 gehelen
Archeologische zones	86 zones
Historische tuinen en parken	327 relict
Houtig erfgoed	1.706 bomen en struiken
Historische orgels	266 orgels
Wereldoorlog erfgoed	1.382 relict
Ankerplaatsen in de landschapsatlas	405 relict

Beschermingen voorbereiden

- ▶ Doel: vrijwaren van erfgoed
- ▶ Thematisch (vb. WOI, Vlaamse Rand, stadskernen, metaaldetectie, ...)
- ▶ Ad hoc (bedreigingen, uitzonderlijke erfgoedwaarden, ...)

Type	Aantal (01.2016)
Monumenten	11.429
Stads- en dorpsgezichten	1.582
Cultuurhistorische landschappen	766
Archeologische sites	27

Beheer begeleiden

- ▶ Doel: behoud en beheer van onroerend erfgoed ondersteunen
  - Toelatingen en adviezen geven (werkzaamheden aan beschermd erfgoed begeleiden)
  - Archeologisch onderzoek opvolgen en archeologienota's en nota's bekrachtigen
  - Beheersplannen goedkeuren en onroerenderfgoedrichtplannen voorbereiden en opvolgen
  - Beheer van beschermd erfgoed ondersteunen met premies
  - Lokale besturen begeleiden
- ▶ Ondersteunend onderzoek
  - Handleidingen
  - Best practices
  - Archeologisch onderzoek bij toevalsvondsten (erkend archeoloog)

Onroerenderfgoeddepot

- ▶ ca. 9.000 lopende meter vondstenmateriaal
- ▶ actieve en preventieve conservatie
- ▶ ondersteunen van opgravingen en eigen archeologische vooronderzoeken

Documentatie

- ▶ Bibliotheek:
  - bijna 100.000 boeken en tijdschriften
  - online catalogus
- ▶ Archief

! onroerend erfgoed

Zoeken in de catalogus

Zoekresultaten

☐	Auteur	Titel	Jaar	Serie / Volume
☐	Ramakers M. & Hoflack M.	M & L. Introductieboek	1983	M&L, 2/7 T1002
☐	Ras H., De Schepper H. & Letouge W.	Wandelen door Vlaams Amsterdam	1985	M&L, 4/8 bijlage
☐	CELIS M.; GOEDHEVEN E.	Het Belgische erfgoed, Levens en werken van	1991	M&L, 10/4 T1003
☐	Verpoet L.	Joris Halperin, ingenieur en architect (1869-1963)	1997	M&L, 10/4 T1003
☐		Industrieericht 1984-1985	1985	M&L, T1003
☐		Industrieericht 1984/85	1984	M&L, T1003
☐	LACARNE Patrick; FIERLAFIN Mark; HOFLACK Marijke	De restauratie van, restauratie, redding voor monumenten in nood	1997	M&L, Brochure, T1003
☐	BAECK Mario; VERBRUGGE Bert	De Belgische Art Nouveau en Art Deco wandgids 1880-1920	1996	M&L, Cahier, 2 T1003

Wetenschappelijke integriteit

- ▶ Hybride organisatie: zowel wetenschappelijke instelling als beleidsvoorbereidend en beleidsuitvoerend agentschap.
  - Onderzoekresultaten kunnen ook maatschappelijke impact hebben of implicaties voor beleid, wat eventueel tot spanning kan leiden.
- ▶ CWI opgericht in 2014 n.a.v. melding van vermeende inbreuk.
  - Organisatie CWI, procedures & reglementen gespiegeld aan ILVO
  - Geïntegreerd in planningsgesprekken en bij selecties
  - Geen nieuwe cases meer sindsdien
- ▶ Sensibilisatie gekoppeld aan acties rond nieuwe deontologische code voor heel het agentschap in 2017.
- ▶ Ook gebonden aan internationale conventies rond omgaan met erfgoed en de gedragscodes die daarbij gelden.

Wetenschappelijke integriteit

- ▶ CWI samengesteld door directieteam
- ▶ 5 leden + secretaris:
  - Wetenschappelijk adviseur (= voorzitter: marc.debie@rwo.vlaanderen.be)
  - Afdelingshoofd
  - Directeur
  - 2 Onderzoekers
  - Secretaris
- ▶ Recent aangesloten bij VCWI

Agentschap
Onroerend
Erfgoed

Dank u

